

مهم‌ترین انتخابات تاریخ آمریکا

کوروش احمدی

دیپلمات پیشین

انتخابات امروز آمریکا را شاید بتوان مهم‌ترین انتخابات در تاریخ این کشور دانست. تأثیری که نتیجه این انتخابات می‌تواند بر روند تحولات در داخل آمریکا و روندهای سیاسی و دیپلماتیک در دیگر مناطق جهان بگذارد، شاید با نتیجه هیچ انتخاباتی در تاریخ آمریکا قابل قیاس نباشد. موضوعاتی که مورد توجه رأی‌دهندگان است و در تعیین نتیجه انتخابات اثر عمده خواهند داشت، همان موضوعات همیشگی یعنی اقتصاد، مهاجرت و برخی مسائل اجتماعی مانند سقط جنین است. اما ویژگی این انتخابات این است که دموکراسی و آینده آن در آمریکا نیز به این موضوعات اضافه شده و از نظر دموکرات‌ها مهم‌تر از بقیه موضوعات است. هدف کاملاً هریس از برگزاری بزرگ‌ترین همایش انتخاباتی‌اش سه‌شنبه گذشته در همان محلی که ترامپ در سخنرانی‌اش در ششم ژانویه ۲۰۲۱ طرفدارانش را تحریک به حمله به ساختمان کنگره برای جلوگیری از تأیید نتیجه انتخابات کرد، تأکید بر اهمیت همین موضوع یعنی آینده دموکراسی در آمریکا بود. او در این سخنرانی انتخاب را بین «آزادی برای هر آمریکایی» یا «تفرقه و به‌هم‌ریختگی» دانست. او گفت مسئله این است که آیا آمریکا تسلیم اراده «دیکتاتورهای بالقوه» خواهد شد یا خیر. بر همین مبنای در طول مبارزات انتخاباتی بسیاری بر آن بوده‌اند که این انتخابات رفتارندومی بین دموکراسی و اتوکراسی خواهد بود.

نپذیرفتن نتیجه انتخابات ۲۰۲۰ و اظهارات ماه‌های اخیر ترامپ، از جمله درباره استفاده از پلیس فدرال برای انتقام از دشمنان سیاسی‌اش، پیگرد قضائی بایدن به‌عنوان «فاسدترین رئیس‌جمهور تاریخ آمریکا»، تهدید «وکلا، فعالان سیاسی، کمک‌دهندگان مالی به دموکرات‌ها، رأی‌دهندگان غیرقانونی، مسئولان انتخاباتی فاسد» به «زندان طولی‌مدت» باعث شده تا ترامپ متهم شود که تهدیدی برای دموکراسی آمریکا است. ترامپ همچنین گفته است که بعد از تحلیف بزرگ‌ترین اخراج توده‌ای در تاریخ آمریکا را شروع خواهد کرد که می‌تواند شامل شهروندان آمریکا نیز که فرزندان مهاجران غیرقانونی یا معترضان به نسل‌کشی اسرائیل و... هستند، بشود. در تئوری، او می‌تواند برای این منظور به یک قانون مصوب سال ۱۷۹۸ درباره اخراج خارجی‌های دشمن بدون روند منصفانه قضائی و با استفاده از گارد ملی متوسل شود. یک جنبش راست افراطی سیاسی و حقوقی نیز وجود دارد که می‌تواند در جهت دادن صورتی مشروع و قانونی به اقدامات اقتدارگرایانه ترامپ عمل کند. یک نمونه آن رأی دیوان عالی در قضیه منع سفر مسلمانان به آمریکا و اعطای مصونیت گسترده از پیگرد جنایی به رئیس‌جمهور به خاطر اقدامات رسمی ترامپ در دوره ریاست‌جمهوری‌اش است. ترامپ هیچ‌گاه نپذیرفته که رئیس‌جمهور اختیارات مطلق ندارد و ملزم به رعایت قانون اساسی است. او در صورت بازگشت به کاخ سفید با علم به اینکه دیگر هیچ‌گاه نیاز به گرفتن رأی از مردم نخواهد داشت، می‌تواند با دست‌بازتر عمل کند. میل به اقتدارگرایی در دموکراسی‌ها که در اروپا و آمریکا لاتین نیز دیده می‌شود، عمدتاً ناشی از روند تحولات در پنج، شش دهه گذشته است که طی آن مهاجرت به کشورهای غربی افزایش یافت و موجب یک دوقطبی فرهنگی-اجتماعی در این جوامع شد. امور دیگری مانند حقوق زنان و برخی مسائل اجتماعی و نیز روند جهانی شدن که موجب انتقال مشاغل به کشورهای جنوب شد، نیز مزید بر علت شد. این دوقطبی هزینه کار سیاسی در این جوامع را بالا برده و حامیان سینه‌چاکلی برای سیاست‌مداران پوپولیست دست‌راستی و بی‌اعتنا به هنجارهای دموکراتیک فراهم کرده است. البته دموکراسی ۲۳۵ ساله آمریکا نهادینه‌تر از آن است که به دست یک نفر و یک موج صدمه جدی ببیند.

۳۳

ادامه در صفحه ۴

سه‌شنبه ۱۵ آبان ۱۴۰۳
۳ جمادی‌الاول ۱۴۴۶
۵ نوامبر ۲۰۲۴
سال بیست‌ویکم
شماره ۴۹۶۷
۲۰ هزار تومان
صفحه ۱۲

روزنامه شرق

گفت‌وگوی احمد غلامی
با محمدتقی فاضل میبیدی
غرب‌ستیزی سیاسی
یا معرفتی

۶

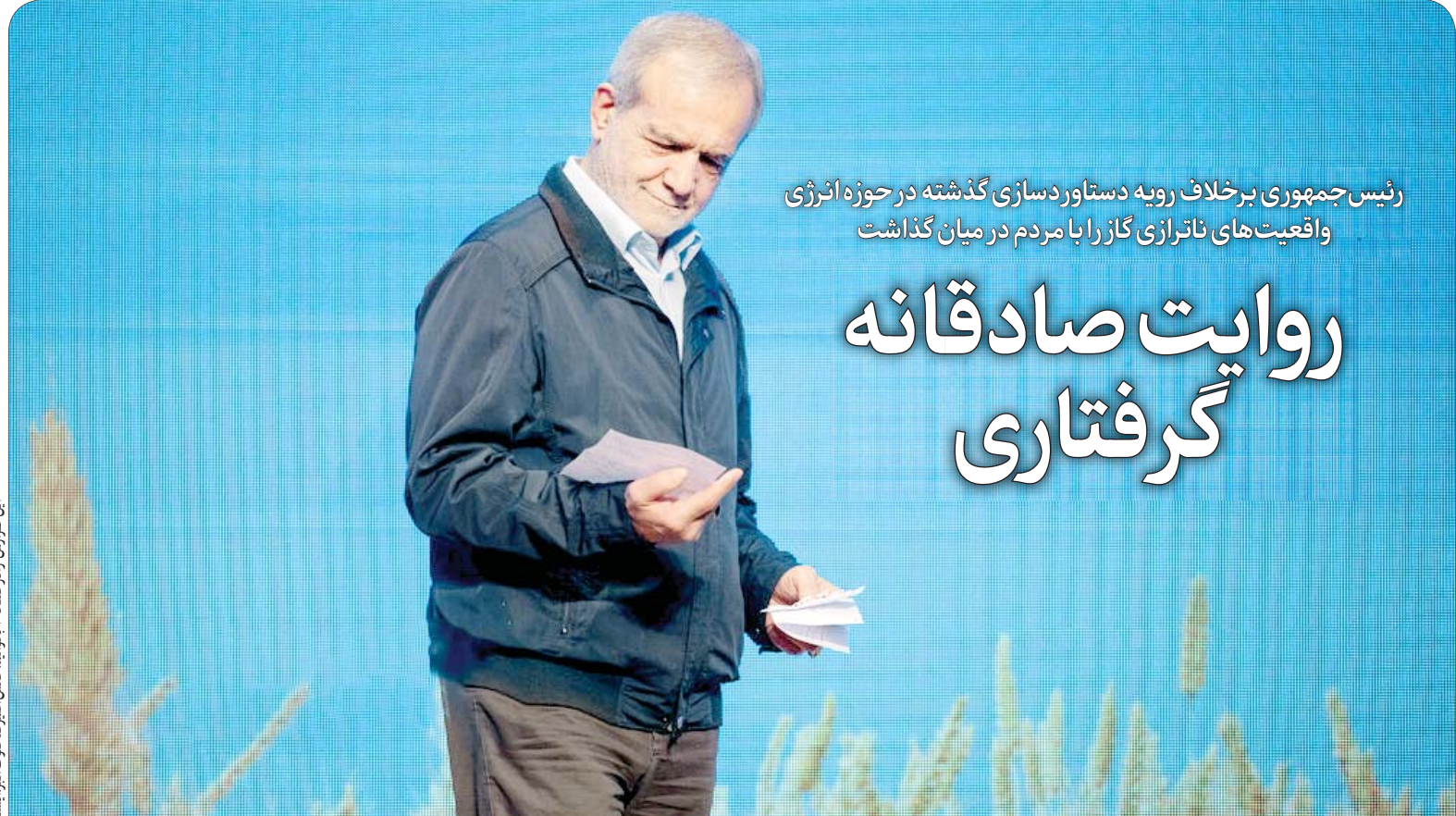
در «شرق» امروز می‌خوانید: سخنگوی وزارت خارجه: به هر تجاوزی با شدیدترین وجه پاسخ می‌دهیم • در شمال ایران چه می‌گذرد؟ • رویکرد دولت وفاق در بزرگ‌ترین دانشگاه هنر ایران

نگاهی به جلسه امروز شورای عالی فضای مجازی و فرصتی برای بررسی مصوبه رفع محدودیت‌ها در اینترنت

فیلترینگ می‌رود؟

رئیس‌جمهوری برخلاف رویه دستاور دسازگی گذشته در حوزه انرژی و اقلیت‌های ناترازی گاز را با مردم در میان گذاشت

روایت صادقانه گرفتاری

این گزارش را در صفحه ۴ بخوانید. عکس: علی‌رضا صورت‌الکبریا

یادداشت

بر سردوراهی

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

«اینکه آینده نامطمئن است و اینکه ما افرادی با قابلیت کنش آزادانه‌ایم، هر دو یک واقعیت است. اگر آینده معلوم بود، ما دیگر انسان نبودیم و دیگر آزاد نبودیم...» صرفاً موری در لانه مورچگان بودیم. در دنیای امروز کسانی هستند که می‌کشوند انسان‌ها را به مورچگان تبدیل کنند، گمان نمی‌کنم این گرایش‌ها موفقیت‌آمیز باشد!.

(لودویک میزس- بازر آزاد و دشمنان آن)

همه برآوردهای کارشناسی از تداوم رشد اقتصادی پایین و تورم بالا در کشورمان در امسال و سال آتی حکایت دارند. از نهادهای بین‌المللی اقتصادی نظیر بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول که در آخرین گزارش‌های خود از رشد سه تا ۳،۵ درصدی و تورم ۲۹ تا ۳۲ درصدی برای سال جاری و آتی میلادی خبر داده‌اند (رسانه‌ها- ۰۸/۲۸ و ۰۸/۱۲) تا نهاد تخصصی مجلس یعنی مرکز پژوهش‌ها که رشد ۲،۵ تا ۲،۸ درصدی و تورم ۳۴ و ۳۱ درصدی را برای اقتصاد کشور در سال‌های ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ پیش‌بینی کرده است (رسانه‌ها- ۰۸/۰۸). اما این اعداد و ارقام متأسفانه دیگر حساسیتی را بر نمی‌انگیزند و دلسی را به هول و ولا نمی‌اندازند. عادی شده‌اند؛ مثل بسیاری از اعداد و ارقام دردآور دیگر از خروج سرمایه‌ها (حدود ۱۶ میلیارد دلار در دو، سه سال اخیر- ۱۴۰۲/۱۲/۲۳) و حجم قاچاق (حدود ۳۱ میلیارد دلار- ۱۴۰۳/۰۷/۰۸) و فساد (رتبه ۱۴۹ در بین ۱۸۰ کشور جهان- ۱۴۰۲/۱۱/۱۳) و... چراکه مردم در زندگی روزمره این سرازیری و روند نزولی را با گوشت و پوست خود احساس می‌کنند و این ارقام آگاهی جدیدی را به آنان منتقل نمی‌کند و شاید هم به قول معروف «آب که از سر گذشت، چه یک وجب چه صد وجب».

اما این ارقام برای سیاست‌گذاران و سیاست‌مداران باید هول‌آور باشد و برمعنا. اگر البته از مسئولانی بگذریم که «دیگر ترسی از بحران‌ها ندارند و می‌گویند مگر بدتر از نزول‌ها هم ممکن است بشود؟!» (مسعود نیلی- تجارت فردا ۰۷/۲۸) و آن مسئولانی را مخاطب این اعداد و ارقام اقتصادی بدانیم که این روزها تصمیمات سخت کلان سیاسی و امنیتی را اتخاذ می‌کنند و قاعداً باید ماندگاری

چیست و اینکه آیا اولین و اساسی‌ترین این وظایف و کارویژه‌ها تأمین رفاه و آسایش مردم و پیشرفت و توسعه کشور است یا خیر؟ انتخاب در دوراهی: کاهش فقر و افزایش ثروت اجتماعی یا ایده و آرمان‌های خاص فکری و ایدئولوژیک؟

اگر هدف بهبود زندگی مردم است، پس کاهش تنش و تعامل با جهان و نیز تضمین حقوق فردی و اجتماعی و تداوم به قواعد علم اقتصاد از ضرورت‌های بنیادین تحقق چنین هدفی است و مبنای هر سیاست‌گذاری، چراکه هیچ کشوری را نمی‌توان یافت که در شرایط تنش‌های بین‌المللی و شکاف‌های اجتماعی و تضاد دولت-ملت، موفق به توسعه و اصلاحات اقتصادی شده باشد. چنان‌که ناترازی‌های عظیم در انرژی، آب، بودجه و صندوق‌های بازنشستگی و... ناشی از همین کمبودها و شکاف‌ها در شرایط ناطمینانی و بی‌ثباتی بوده است و بی‌توجهی جامعه به فردا و نسل‌های آینده. اقداماتی که این روزها با انتخاب معاون رئیس‌جمهور، استاندار سنی‌مذهب، معاون و مشاور وزیر و... انجام شده، قطعاً گامی در راستای ارتقای سرمایه اجتماعی و اعتماد به دولت بوده است و در خدمت ایده رشد و توسعه کشور، اما این اقدامات باید بسط و عمق بسیار بیشتری در حوزه‌های سیاسی، اقتصادی و اجتماعی و تضمین حقوق و آزادی‌های فردی و شهروندی یابد و این احساس را به جامعه منتقل کند که ایده اصلی غالب بر ذهنیت مدیریت سیاسی رفاه و آسایش مردم است و اینکه «اختیار و قبول ملت، اساس همه تدابیر حکومت است» (رساله «یک کلمه»- مستشارالدوله).

ایده‌ای که از ۱۵۰ سال پیش جامعه ایران در آرزو و تکاپوی تحقق آن بوده است؛ همان ایده‌ای که دو برنده جایزه نوبل اقتصاد امسال در قالب «دولت (لویاتان) مقید» در مقابل دولت‌های مستبد، غایب و کاغذی صورت‌بندی کرده‌اند و دست‌نهایی به آزادی و توسعه را از راه باریکی تصویر می‌کنند که «جامعه برای مهار قدرتمندان بسیج می‌شوند و قدرت نیز ظرفیت‌های خود را برای حل‌وفصل مناقشات، حاکمیت قانون و ارائه خدمات عمومی افزایش می‌دهد» (راه باریک آزادی).

برگزیده‌ها

رقابت نزدیک ترامپ و هریس تا آخرین روز کمپین انتخاباتی

ساعت صفر

انتقاد رئیس قوه قضائیه از حکم جایگزین حبس یک قاضی

احکام قضات، موهن و تمسخر آمیز نباشد

قصه تکراری علی دایی

گزارش «شرق» از پوشش غربالگری سرطان پستان

می‌گویند وجود ندارد!

زیان انباشته در صنعت خودروسازی دولتی؛

وزارت صمت باید پاسخ‌گو باشد

به اطلاع مخاطبین محترم می‌رساند

ویژه‌نامه فن‌زی به دلیل مشکلات فنی روز گذشته همراه روزنامه شرق توزیع نشده است. این ویژه‌نامه را می‌توانید روزنامه‌فروشی‌ها بخوابید.

فن‌زی

یادداشت

مدیریت پسماند پس از ۲ دهه

علی نوذپور

معاون پیشین سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها

تا قبل از سال ۱۳۸۳، صرفاً یک بند از قانون شهرداری به پسماند اختصاص داشت و آن هم این بود که شهرداری‌ها وظیفه داشتند محل دفن پسماند را به اطلاع شهروندان برسانند؛ همین و بس. اینکه پسماند چگونه جمع‌آوری شده و چه مرحله‌ای را باید طی کند تا به مراکز دفع برسد و چه مقرراتی بر این فرایند حاکم است، مشخص نبود. از این‌رو در ابتدای دهه ۸۰ لایحه مدیریت پسماند در دستور کار دفتر برنامه‌ریزی عمرانی وزارت کشور قرار گرفت. هم‌زمان این مهم در دستور کار سازمان حفاظت محیط زیست قرار گرفت و بی‌اطلاع از اقدامات همدیگر، تهیه لایحه در دستور کار دو سازمان اجرائی. در نهایت پیش‌نویس لایحه از سوی دو مجموعه، مجزا از یکدیگر، به دولت ارائه شد و طبیعی است که دولت آنها را برگرداند و درخواست تهیه یک لایحه با مشارکت دو سازمان پیش‌گفته را داشت. بر اساس خواسته دولت، این همکاری انجام شد و در نهایت لایحه با هماهنگی و موافقت سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت کشور تهیه و به دولت ارائه شد و...

انتشارات شرق منتشر کرد

